

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **M. P.**
zastoupená Mgr. Igorem Petreckým, advokátem
sídlem Na záhonech 845/20, Praha 4

proti
žalovanému: **Univerzita Karlova**
sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 30. 7. 2018, č. j. POP/UKRUK/12/137797/2017-3

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, podanou v zákonné lhůtě u Městského soudu v Praze, domáhala zrušení rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 30. 7. 2018, č. j. POP/UKRUK/137797/2017-3 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 4. 12. 2017, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

PUP/UKRUK/512/137797/2017-1 (dále jen „rozhodnutí I. stupně“), kterým byl stanoven poplatek spojený se studiem ve výši 32.500 Kč za započatých 6 měsíců studia od 25. 10. 2017 do 25. 4. 2018, zároveň napadeným rozhodnutím nebyl poplatek spojený se studiem stanovený rozhodnutím I. stupně prominut.

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že jí byl rozhodnutím v I. stupni vyměřen poplatek za prodlouženou dobu studia ve výši 32.500 Kč za období od 25. 10. 2017 do 25. 4. 2018. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala a odvolání odůvodnila splněním podmínek dle čl. 2 opatření rektora č. 45/2017, tedy narozením dítěte dne 16. 4. 2018.
3. Napadené rozhodnutí má dle žalobkyně pouze mechanické odůvodnění. Dále je v napadeném rozhodnutí výslovně uvedeno, že nárok na prominutí poplatku žalobkyni vznikl. Rozhodnutí žalovaného je tedy v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“), protože nenaplní zákonem znaky rozhodnutí, jelikož v jeho odůvodnění absentují úvahy, kterými se rektor řídil při hodnocení obsahu odvolání žalobkyně. Také došlo k porušení § 2 odst. 4 spr. ř., jelikož není zřejmé, jak žalovaný rozhoduje v obdobných případech, resp. čím se případ žalobkyně skutkově odlišuje od těch případů, v nichž byla vydána rozhodnutí, která vedla ke snížení či prominutí poplatku za studium.
4. Rozhodnutí rektora bylo zprvu doručováno poštou, ač měla žalobkyně již v té době zřízenou datovou schránku a rektor tak měl povinnost doručovat rozhodnutí do datové schránky. Rozhodnutí bylo původně patrně doručováno v období Vánoc, kdy místní pošta doručovala zásilky nahodile. Žalobkyně se na jaře 2018, po varování na možné exekuční vymáhání poplatku ze strany školy, ohradila proti vadnému doručování rozhodnutí a po výměně názorů bylo nakonec školou přistoupeno na řádné odeslání rozhodnutí prostřednictvím datové schránky. Žalobkyni tak bylo rozhodnutí rektora doručeno 22. 5. 2018, tedy více než měsíc po narození syna. Další rozhodnutí rektora o dalším poplatku na další období bylo žalobkyni doručeno 28. 5. 2018, tedy 6 dnů po doručení předchozího. Odůvodňuje-li žalovaná napadené rozhodnutí tím, že mělo být odvolání podáno proti následnému rozhodnutí, potom je potřebné vzít na vědomí, že právě vinou žalované byla obě rozhodnutí doručena po narození dítěte. Jakkoliv je možné, že se žalobkyně spletla v čísle jednacím, stalo se tak v důsledku původně vadného doručování žalovaným v kombinaci s velmi obtížně stravitelnou formulací čl. 2 opatření rektora č. 45/2017, která umožňuje závěr, že poplatková povinnost vzniká až doručením rozhodnutí.
5. Žalobkyně namítala, že se ze strany žalovaného jedná o přepjatý formalismus, ke kterému se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 11. 2009, č.j. 1 Afs 88/2009-48. Pokud si byl žalovaný vědom, že v rozmezí jednoho týdne vydal dvě rozhodnutí, z nichž u jednoho byl nárok na prominutí poplatku dán a u druhého nikoliv, a proti těmto dvěma rozhodnutím bylo podáno jen jedno odvolání, pak je zjevné, jaký byl žalobkyní zamýšlený následek jejího procesního postupu. Žalobkyně shrnula, že měla ze dvou souběžně uložených povinností nárok na odpuštění jedné z nich, pouze odpuštění jedné z nich také žádala, přičemž toto žalovaný také věděl a přesto rozhodl jinak.

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k námitce mechanického odůvodnění uvedl, že dostatečně popsál důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při

jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Dále se rektor dostatečně vypořádal s odvoláním, když uvedl, že podle opatření rektora č. 45/2017 lze vyhovět žádosti účastníka řízení o prominutí poplatku z důvodu narození dítěte v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti; vzhledem k tomu, že poplatková povinnost vznikla žalobkyni ke dni 25.10.2017 a dítě se jí narodilo dne 16.4.2018, tedy až po vzniku poplatkové povinnosti, nemohl být poplatek prominut z výše uvedeného důvodu. Zároveň je bez dalšího odůvodňování zcela zřejmé, že narození dítěte nemohlo ovlivnit studium či finanční situaci žalobkyně v době vzniku poplatkové povinnosti, když k němu došlo teprve 6 měsíců po vzniku této povinnosti. Tvzení žalobkyně, že v rozhodnutí odvolacího orgánu je výslovně uvedeno, že nárok na prominutí poplatku žalobkyni vznikl, nemá oporu ve správním spise ani v rozhodnutí odvolacího orgánu.

7. Dále žalovaný ve vyjádření konstatuje, že se případ žalobkyně skutkově odlišuje od těch případů, v nichž byla vydána rozhodnutí, která v důsledku vedla k úplnému prominutí poplatku tím, že k narození dítěte žalobkyně nedošlo v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti, ale teprve po jejím vzniku. Jedná se o ustálenou rozhodovací praxi rektora, která je vtělena v opatření rektora.
8. Žalovaný rozporuje námitku žalobkyně, že odůvodněním rozhodnutí o odvolání bylo právo redukováno na správnost čísla jednacího, neboť se odvoláním žalobkyně důkladně zabýval a posoudil jej jako odvolání proti rozhodnutí orgánu I. stupně z toho důvodu, že právě číslo jednací bylo jediným údajem v odvolání žalobkyně, podle kterého bylo možno identifikovat rozhodnutí, které žalobkyně napadla. Číslo jednací určilo napadené rozhodnutí zcela jednoznačně, bez jakýchkoliv pochybností, které by odůvodňovaly potřebu výzvy k odstranění nedostatků podle § 37 odst. 3 spr. ř.
9. Řízení vztahující se k vyměření poplatku spojeného se studiem za započatých 6 měsíců studia od 25. 10. 2017 nelze zaměňovat s jiným řízením týkajícím se jiného poplatku, v rámci kterého se žalobkyně neodvolala. Pohnutky, které žalobkyni vedly k tomu, aby se odvolala právě proti rozhodnutí orgánu I. stupně, nejsou rozhodné. Pohnutky uváděné žalobkyni navíc lze považovat za účelové, neboť není zřejmé, jakým způsobem by mohlo doručení jiného rozhodnutí, nesouvisejícího s touto věcí, vést k pochopitelnému omylu v čísle jednací, či jak se žalobkyně mohla zmýlit v datu vzniku poplatkové povinnosti, když je toto datum opakovaně uváděno i v samotném rozhodnutí orgánu I. stupně. Žalovaný zároveň zdůrazňuje, že rozhodnutí orgánu I. stupně bylo doručeno do datové schránky dodatečně pouze z toho důvodu, že před tímto úkonem nebyla žalovanému datová schránka žalobkyně známa. Žalobkyně pochybila, když nesplnila povinnost podle ustanovení § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách, podle kterého je student povinen hlásit vysoké škole nebo její součásti, na které je zapsán, adresu určenou pro doručování nebo adresu svojí datové schránky. Vzhledem k tomu, že vysoké školy nemají přístup do registru obyvatel, nemohly být žalobkyni do její datové schránky doručovány žádné písemnosti do

doby, než žalobkyně adresu datové schránky nahlásila, tedy do doby, než se žalobkyně ohradila proti způsobu doručení. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, na který odkazuje žalobkyně, se týká zcela odlišné situace.

Replika žalobkyně

10. Žalobkyně ve své replice uvedla, že skutečnost, že jí nárok vznikl, dovozuje z konstatování, že mohla úlevu uplatnit na poplatek vymezeném v jiném období. Žalobkyně trvá na tom, že v jejím případě nebylo postupováno stejně, jelikož u ní byl dán nárok na odpuštění poplatku a pouze z formálních důvodů, které měl správní orgán překlenout svým uvážením, jí nebyl poplatek odpuštěn. Tento postup je v rozporu s § 2 odst. 4 spr. ř., jelikož se ostatním studentkám po porodu poplatky odpouštějí, proto je situace nazvána typovou a přejata do demonstrativního výčtu v opatření rektora. Žalobkyně uvádí, že nemá žádný úřednický aparát a že chyba se stát může. Žalobkyně si je vědoma své povinnosti podle § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách, ale z § 63 odst. 4 tohoto zákona vyplývá, že pokud student nenahlásí správnou adresu, nahradí škole náklady s tím spojené. To je v tomto případě poštovné za zbytečně odeslaný dopis. Nic to ale nemění na povinnosti školy postupovat při vydávání rozhodnutí dle správního řádu, včetně ustanovení § 19 odst. 1 spr. ř., podle kterého správní orgán doručí písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky a každý, kdo má zřízenou datovou schránku si může vyhledávat adresáty. Následkem porušení povinností při doručování správním orgánem poté žalobkyně obdržela v rozmezí ani ne týdne dvě rozhodnutí, přičemž důsledkem toho byl omyl při podání odvolání proti jednomu z nich. Žalobkyně není úřad ani aparát, který by takové věci profesionálně řešil, a její pozornost byla oslabena péčí o tehdy novorozené dítě.

Obsah spisu

11. Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že rektor Univerzity Karlovy vydal dne 4. 12. 2017 rozhodnutí, č.j. POP/UKRUK/12/137797/2017-1, kterým stanovil žalobkyni poplatek spojený se studiem ve výši 32.500 Kč za započatých 6 měsíců studia od 25. 10. 2017 do 25. 4. 2018. Toto bylo doručováno žalobkyni prostřednictvím České pošty, dne 13. 12. 2017 byla zásilka připravena k vyzvednutí a dne 28. 12. 2017 jí byla vložena do schránky. Následně jí bylo rozhodnutí znovu doručeno dne 22. 5. 2018 do datové schránky. Dne 21. 6. 2018 bylo žalovanému doručeno odvolání proti rozhodnutí o stanovení poplatku č.j. POP/UKRUK/12/137797/2017-1 z důvodu narození dítěte dne 16.4.2018. V textu odvolání i v hlavičce datové schránky bylo napadené rozhodnutí označeno č.j. POP/UKRUK/12/137797/2017-1. Dne 30.7.2018 bylo vydáno napadené rozhodnutí.
12. V napadeném rozhodnutí rektor uvedl, že rozhodnutím I. stupně byl stanoven žalobkyni poplatek za delší studium ve výši 32.500 Kč na dobu od 25. 10. 2017 do 25. 4. 2018. Žalobkyně se do studia na 3. lékařské fakultě UK zapsala 2. 7. 2014. Standardní doba rozhodného studijního programu je akreditována jako šestiletá. Žalobkyně tedy mohla studovat 6 akademických roků (tj. od 2014/2015 až do 2019/2020) navýšených o jeden rok bezplatně. Z informačního systému Sdružené informace matrik studentů bylo zjištěno, že žalobkyně ukončila studium magisterského studijního programu Všeobecné lékařství, který nenavazuje na bakalářský studijní program, Lékařská fakulta v Hradci Králové,

Univerzita Karlova, jinak než řádně doba studia od 8. 7. 2009 do 21. 9. 2010), podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) ve znění účinném do 23. 4. 2019 (dále jen „zákon o vysokých školách“). Dále žalobkyně ukončila studium magisterského studijního programu Všeobecné lékařství, který nenavazuje na bakalářský studijní program, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita jinak než řádně (doba studia od 3. 9. 2013 do 12. 9. 2013). Žalobkyně ukončila studium bakalářského studijního programu Experimentální biologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykovy univerzity, jinak než řádně (doba studia od 3. 9. 2013 do 12. 9. 2013). Dále žalobkyně ukončila studium bakalářského studijního programu Biologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, jinak než řádně (doba studia od 12. 9. 2013 do 9. 9. 2014). Při stanovení poplatku spojeného se studiem byla do celkové doby započtena doba studia rozhodného studijního programu ve smyslu zákona o vysokých školách. Dále byly započteny doby uvedených předchozích studií, která byla ukončena jinak, než řádně.

13. Rektor dospěl k závěru, že bylo správně určeno období, na něž byl poplatek spojený se studiem stanoven, a to podle § 605 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dne 23. 10. 2016 byla překročena nezaplatená doba studia, od toho dne se počítá doba šesti měsíců, na které se stanoví poplatek spojený se studiem a konec této doby připadl na 23. 4. 2017, od následujícího dne se počítala doba dalších šesti měsíců a konec této doby připadl na 24. 10. 2017. Od následujícího dne, tj. od 25. 10. 2017 se počítá další doba dalších šesti měsíců a konec této doby připadl na 25. 4. 2018.
14. Žalobkyně požádala o prominutí poplatku spojeného se studiem z důvodu narození dítěte dne 16. 4. 2018. Podle čl. 2 opatření rektora č. 45/2017, Postup při posuzování žádostí o prominutí či snížení poplatku spojeného se studiem, (dále jen „opatření rektora č. 45/2017“), bude vyhověno žádosti účastníka řízení o prominutí poplatku z důvodu narození dítěte v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti. Vzhledem k tomu, že poplatková povinnost vznikla žalobkyni ke dni 25. 10. 2017 a dítě se jí narodilo dne 16. 4. 2018, tedy až po vzniku poplatkové povinnosti, nemohl být poplatek prominut. Žalobkyně mohla úlevu z důvodu narození dítěte uplatnit na poplatku vyměřeném rozhodnutím rektora ze dne 10. 5. 2018, č.j. POP/UKRUK/5/141247/2018-1. Žalobkyně však v zákonné lhůtě odvolání proti rozhodnutí rektora ze dne 10. 5. 2018 nepodala a o prominutí poplatku z důvodu narození dítěte v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti nepožádala. Žalobkyně tak nesplnila podmínky pro prominutí poplatku spojeného se studiem.

Posouzení věci soudem

15. Městský soud v Praze přezkoumal na základě žaloby napadené rozhodnutí z hlediska námitek v žalobě uvedených, neboť jejich rozsahem je soud vázán, při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s.ř.s.“). Podle § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl soud bez jednání, když účastníci nevyjádřili s takovým postupem výslovný nesouhlas, má se tedy za to, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí.
16. Dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském

studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

17. Dle § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách rektor může v rámci rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.
18. Dle § 68 odst. 6 zákona o vysokých školách rektor přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a vnitřními předpisy vysoké školy a fakulty.
19. Dle čl. 3 odst. 5 přílohy č. 2 Statutu Univerzity Karlovy může rektor v odvolacím řízení poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti. Podrobnosti stanoví opatření rektora. Důvody pro snížení, prominutí nebo odložení splatnosti jsou zejména:
 - a. vynikající studijní, vědecké nebo další tvůrčí výsledky, dosažené v rámci studia, v němž bylo vydáno rozhodnutí o vyměření poplatku,
 - b. absolvování studijního pobytu organizovaného nebo zajištěného prostřednictvím fakulty anebo univerzity na jiné vysoké škole v zahraničí,
 - c. tíživá sociální situace nebo jiné vážné důvody,
 - d. jiný důvod hodný zvláštního zřetele.
20. Dle čl. 2 opatření rektora č. 45/2017 žádosti účastníka řízení o prominutí poplatku podle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách z důvodu narození dítěte v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti bude vyhověno a tento poplatek bude v celém rozsahu prominut. Z důvodu narození tohoto dítěte bude prominut nejvýše jeden poplatek, i když účastník řízení splní výše uvedené podmínky ve vztahu k více poplatkům.
21. Žalobkyně v žalobě namítala, že jí nárok na prominutí poplatku zjevně vznikl a rozhodnutí žalovaného obsahuje pouze mechanické odůvodnění. Soud uvádí, že žalovaný v napadeném rozhodnutí jasně a srozumitelně vymezuje období, pro které žalobkyni vznikl poplatek spojený se studiem, a žalobkyně toto ani nijak nerozporuje. Dále žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětluje, podle jakých ustanovení je potřeba postupovat při posuzování důvodů pro snížení, prominutí nebo odložení splatnosti poplatku. Při rozhodování o prominutí poplatku z důvodu narození dítěte musí rektor postupovat zejména v souladu s čl. 2 opatření rektora č. 45/2017. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žádosti o prominutí poplatku bude vyhověno z důvodu narození dítěte v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti. Vzhledem k tomu, že poplatková povinnost vznikla žalobkyni dne 25. 10. 2017 a dítě se jí narodilo dne 16. 4. 2018, tedy až po vzniku poplatkové povinnosti, nemohl být poplatek prominut. Žalovaný v odůvodnění aplikoval dotčené předpisy na konkrétní skutkový stav a nelze proto hovořit o mechanickém odůvodnění. Není ani pravdou, že by napadené rozhodnutí bylo v rozporu s

§ 68 odst. 3 spr. ř., protože nesplňuje zákonné znaky rozhodnutí, jelikož absentují úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení obsahu odvolání, jak tvrdí žalobkyně v žalobě. Soud již výše uvedl, že je z napadeného rozhodnutí patrné, že správní orgán se dostatečně zabýval důvody odvolání a úvahy, kterými se řídil při rozhodování, z napadeného rozhodnutí zřetelně vyplývají.

22. Soud k tomuto bodu podotýká, že žalobkyně se zřejmě mylně domnívá, že při rozhodování o prominutí či snížení poplatku je pouze otázkou správního uvážení rektora, jak o žádosti rozhodne. V tomto případě ale není rozhodování založeno čistě na správním uvážení, naopak čl. 2 opatření rektora č. 45/2017 jasně vymezuje podmínku, při jejímž splnění bude poplatek prominut. Touto podmínkou je právě skutečnost narození dítěte v období 9 měsíců přede dnem vzniku poplatkové povinnosti. V okamžiku, kdy žadatel podá žádost o prominutí poplatku a tato podmínka je ve vztahu k žadatelem specifikovanému poplatku splněna, hovoří opatření jednoznačně o tom, že žádosti bude vyhověno a tento poplatek bude v celém rozsahu prominut. Není zde dána možná úvaha rektora o tom, zda či v jakém rozsahu poplatek promine. Zároveň ale opatřením není umožněno správní uvážení ani v opačném případě, kdy podmínka splněna nebude. Z toho vyplývá, že v okamžiku, kdy podmínka splněna nebude, rektor nemá možnost rozhodnout jinak, než že žádosti nevyhoví. Rozhodnými skutečnostmi je počátek období, za které byl poplatek vyměřen a době narození dítěte.
23. Námitka žalobkyně, že není zřejmé, jak žalovaný rozhoduje v obdobných případech, resp. čím se případ žalobkyně skutkově odlišuje od případů, v nichž byla vydána rozhodnutí o snížení nebo prominutí poplatků za studium, není důvodná. Soud poznamenává, že žalobkyně v žalobě nijak nedoložila praxi žalovaného při rozhodování, která by dokazovala rozdílný přístup žalobce a odklon od zavedené praxe v případě žalobkyně. Soud nemá povinnost takovou praxi dohledávat, zejména když žádné konkrétní rozhodnutí žalobkyně neuvádí.
24. Argument v podobě toho, že žalobkyni nárok vznikl a správní orgán měl proto poplatek prominout, protože nelze právo redukovat na správnost čísla jednacího, není relevantní. Je pravdou, že dle § 4 odst. 1 spr.ř. je veřejná správa službou veřejnosti a správní orgány by při své činnosti měly vždy vystupovat v souladu s touto zásadou. Služba veřejnosti ale neznamená, že by se ve vztahu ke správním orgánům neaplikovala zásada *vigilantibus iura scripta sunt* (bdělým náleží práva). Zejména v řízeních zahajovaných na návrh, které nejsou ovládány zásadou vyšetřovací, je v zájmu žadatele, aby žádost podal řádně, určil žádostí správně předmět správního řízení a doložil správnímu orgánu vše potřebné pro rozhodnutí. Nárok na prominutí poplatku z důvodu narození dítěte vzniká po splnění stanovených podmínek, tzn. že nárok nevzniká obecně ke všem poplatkům, ale vzniká ve vztahu jen k některým poplatkům (těm, u kterých je splněna podmínka pro prominutí). V tomto případě žalobkyně podala odvolání, ve kterém specifikovala napadené rozhodnutí a tím i konkrétní poplatek za určité období, ve vztahu ke kterému ale nesplnila podmínku pro vyhovění žádosti o prominutí poplatku. I v samotné žalobě žalobkyně uvádí, že podala odvolání proti napadenému rozhodnutí, kterým jí byl stanoven poplatek za období od 25. 10. 2017 do 25. 4. 2018. Žalobkyně si tedy musí být vědoma, že poplatky jsou jí stanovovány za různá období různými rozhodnutími a zde se bránila pouze proti poplatku za období od 25. 10. 2017 do 25. 4. 2018, u kterého jí ale nevznikl nárok na prominutí z důvodu narození dítěte. Pokud byla žalobkyni doručena v krátkém časovém úseku dvě rozhodnutí, týkající se dvou rozdílných období, bylo výlučně na jejím rozhodnutí zda

podá odvolání proti obě či proti některému z nich. Rozhodnutí se liší nejen spisovou značkou, ale zejména výrokem, ve kterém je uvedeno období, ze které je poplatek stanoven. Pokud žalobkyně nevěnovala dostatečnou pozornost tomu, proti kterému rozhodnutí podává odvolání, nelze to připisovat k tíži žalovanému.

25. Námitka žalobkyně, že mělo být správnímu orgánu zřejmé, proti jakému rozhodnutí se odvolává a ve vztahu ke kterému tedy žádá o prominutí poplatku, není důvodná. V podaném odvolání bylo jasné specifikováno rozhodnutí, proti kterému směřuje, a tímto sama žalobkyně určila předmět správního řízení. Správní orgán nemůže, zejména v řízení o žádosti, nahrazovat projev vůle žadatele a dosazovat si místo žalobkyní určeného rozhodnutí (a tím i určeného poplatku) rozhodnutí jiné a měnit tak samovolně předmět řízení účelově tak, aby mohlo být žádosti vyhověno. V případě, že by bylo nejisté, proti jakému rozhodnutí odvolání směřuje, bylo by namístě, aby správní orgán žalobkyni vyzval k jeho konkretizaci. To ale není zde dotčená situace, kdy v podaném odvolání bylo jasné označeno rozhodnutí, proti kterému směřuje. Obhajoba žalobkyně tím, že není úřad a nemá aparát k tomu, aby takové věci profesionálně řešila, popř. že její pozornost byla oslabena péčí o novorozené dítě, není relevantní. V případě, že jsou stanoveny podmínky pro to, v jakých případech může rektor prominout poplatek, a žadatel pochybí při podání žádosti, nelze s ohledem na výše uvedené jeho žádosti vyhovět s odkazem na subjektivní důvody na straně žadatele. Rektor nemá povinnost ani pravomoc přezkoumávat, zda odvolání nemělo být podáno proti jinému rozhodnutí než proti tomu, které je v odvolání jednoznačně uvedeno, pouze proto z jakého důvodu bylo odvolání podáno.
26. Argumentace chybným doručováním nemá ve vztahu k rozhodnutí žádnou relevanci, samotné pochybení v doručování (v situaci, kdy žalobkyně neoznámila zřízení datové schránky) nemá za následek nezákonnost rozhodnutí. Navíc je ze spisu patrné, že původně prostřednictvím pošty doručovaná zásilka, obsahující rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 4. 12. 2017, č.j. POP/UKRUK/12/137797/2017-1, byla vložena do schránky žalobkyně již dne 28.12.2017 a lze mít důvodně za to, že toto rozhodnutí se tím dostalo do dispozice žalobkyně. Rektor nezamítl odvolání z důvodu jeho opožděnosti, na jehož posouzení by mělo vliv právě doručování. Žalobkyně se odvolává na tvrzené vadné doručování z toho důvodu, že jí v jeho důsledku bylo v rozmezí 6 dnů doručováno více rozhodnutí rektora, a to bylo dle jejího tvrzení důvodem, proč špatně označila napadené rozhodnutí. Soud v tomto odkazuje na odůvodnění v předchozím bodu, kdy pro posouzení věci není relevantní, z jakého důvodu žalobkyně špatně označila dotčené rozhodnutí. Bylo na rozhodnutí žalobkyně, zda podá odvolání, resp. žádost o prominutí poplatku řádně tak, aby splnila podmínky stanovené pro jeho prominutí. Pokud žalobkyně podala žádost ve vztahu k rozhodnutí a období, ve kterém podmínky nesplňovala, nemohl žalovaný její žádosti vyhovět.
27. Námitku žalobkyně, že formulace čl. 2 opatření rektora č. 445/2017 umožňuje přijmout závěr, že poplatková povinnost vzniká až doručením rozhodnutí, soud neshledal důvodnou. Ze zákona o vysokých školách vyplývá, že poplatková povinnost vzniká ze zákona, vysoká škola pouze stanoví (deklaruje) výši poplatku. Právní moc rozhodnutí o stanovení poplatku po vliv jen na počátek povinnosti realizovat stanovenou povinnost, tedy na povinnost poplatek zaplatit, popř. na právo domáhat se platby exekucí, není-li uhrazeno ve stanovené lhůtě.
28. Žalobkyně dále namítala, že postup žalovaného je podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009, č.j. 1 Afs 88/2009-48 přepjatým formalismem, když si žalovaný

byl vědom, že v rozmezí jednoho týdne vydal dvě rozhodnutí, z nichž u jednoho je nárok na prominutí poplatku dán a u druhého nikoliv, a proti těmto dvěma rozhodnutím je podáno jedno odvolání, a žalobkyní zamýšlený následek je zjevný. V tomto bodě soud souhlasí s vyjádřením žalovaného. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na které odkazuje žalobkyně, nelze v daném případě aplikovat, protože se skutkově i právně jednalo o naprosto odlišnou věc a rozsudek je tak k dotčené situaci naprosto nepřiléhavý. Je pravdou, že v případě, který rozhodoval NSS, se jednalo o dvě rozhodnutí, ale byla to rozhodnutí v rámci jednoho správního řízení vydaná v prvním a druhém stupni, zatímco ve zde dotčeném případě se jedná o rozhodnutí, která jsou samostatná a byla vydaná v samostatných řízeních a která se týkala dvou rozdílných období. Navíc je patrné, že žalobkyně podala odvolání výslovně jen proti jednomu rozhodnutí. Správní orgán ani soud nemůže místo žadatele či žalobce určovat předmět řízení a nahrazovat tak jeho vůli.

29. Rektor v daném případě nepostupoval přepjatě formalisticky, pokud projednal odvolání a nevyhověl žádosti žalobkyně z toho důvodu, že žalobkyně podala odvolání ve vztahu k poplatku, u kterého jí nevznikl nárok na jeho prominutí z důvodu narození dítěte. Rektor postupoval řádně, když odvolání projednal ve vztahu k rozhodnutí, které žalobkyně specifikovala tak, že o jeho určení nevznikly žádné pochybnosti. Otázka, kdy jí bylo napadené rozhodnutí doručeno, stejně jako námitka že se stala běžná chyba a že byla její pozornost oslabena péčí o novorozené dítě, není v dané věci relevantní.
30. Ze shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
31. Výrok o nákladech v řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému správnímu orgánu náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21.dubna 2020

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu